

TALE

Samråd N og O om Arbejdstilsynets tilsyn med og sanktionering af asbestovertrædelser den 7. maj 2025

7. maj 2025

J.nr. 2025 - 2023

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål N stillet af Karsten Hønge (SF)

Hvordan vurderer ministeren den samlede indsats i forhold til at sikre en effektiv kontrol og håndhævelse af asbestreglerne, og hvilke yderligere tiltag, mener ministeren, er nødvendige for, at Arbejdstilsynet har de nødvendige ressourcer og kompetencer til at føre en mere målrettet og konsekvent indsats mod farlig asbesteksponering? Samrådsspørgsmålet stilles på baggrund af Statsrevisorernes kritik af Arbejdstilsynets indsats mod asbest og de påviste mangler i kontrol og håndhævelse af reglerne på området, jf. Beretning om tilsynsindsatsen over for ulovligt asbestarbejde (beretning nr. 12/2024).

Samrådsspørgsmål O stillet af Karsten Hønge (SF)

Hvilke initiativer, mener ministeren, der skal tages for, at flere virksomheder i bygge- og anlægsbranchen overholder gældende regler om korrekt håndtering af asbest, og vil ministeren tage initiativ til at skærpe sanktionerne for overtrædelse af asbestreglerne for at sikre bedre efterlevelse? Samrådsspørgsmålet stilles på baggrund af Statsrevisorernes kritik af Arbejdstilsynets indsats mod asbest og de påviste mangler i kontrol og håndhævelse af reglerne på området, jf. Beretning om tilsynsindsatsen over for ulovligt asbestarbejde (beretning nr. 12/2024).

Indledning

Tak til Karsten Hønge for at indkalde til dette samråd om asbest.

Jeg vil gerne starte med at understrege, at det skal være sikkert og sundt at gå på arbejde. Naturligvis også når det indebærer arbejde med asbest.

Asbest er farligt, og det har været forbudt at anvende siden 1980'erne.

Der gælder klare og skrappe regler for arbejde med asbest. Og det er virksomhedernes ansvar at sikre, at deres ansatte ikke bliver udsat for asbeststøv under arbejdet.

Det er ikke i orden, at vi bliver ved med at se sager, hvor virksomheder ikke lever op til deres ansvar over for deres ansatte. Arbejdsgiveren har pligt til at sikre sine ansatte et sundt og sikkert arbejdsmiljø.

Heldigvis er der rigtig mange virksomheder, som følger reglerne. Men der er desværre fortsat virksomheder, der ikke gør. Her er det afgørende, at vi har et stærkt Arbejdstilsyn, som prioriterer tilsynet med asbestarbejde højt.

Svar på samrådsspørgsmål N

Jeg vil gerne understrege, at jeg tager Statsrevisorernes og Rigsrevisionens kritik meget alvorligt.

Jeg har på baggrund af kritikken bedt Arbejdstilsynet om at se på at bruge data og ressourcer på en måde, så tilsynet på bygge- og anlægsområdet i endnu højere grad bliver målrettet de steder, hvor risikoen for overtrædelser er størst.

Det betyder, at Arbejdstilsynet skal bruge sine egne data mere systematisk, når de udvælger virksomheder til tilsyn.

Samtidig vil Arbejdstilsynet gøre udpegning af tilsyn på bygge- anlægsområdet endnu mere risikobaseret, og se om de kan udvikle en egentlig risikomodel med data om bl.a. asbest.

Når det er sagt, vil jeg gerne fremhæve, at vi med den brede arbejdsmiljøaftale fra marts 2023 har fremtidssikret arbejdsmiljøindsatsen og indsatsen mod social dumping. Det er en vigtig og nødvendig prioritering.

Arbejdstilsynet prioriterer tilsyn med asbest højt. Og Arbejdstilsynet kører bl.a. ud på tilsyn på baggrund af asbestanmeldelser og klager. Fordi tilsyn med asbest prioriteres meget højt, udtager Arbejdstilsynet cirka 5 ud af 6 klager til tilsyn.

Arbejdstilsynets tilsynsførende har alle et særligt kendskab til den branche, de fører tilsyn med. De kan fx være uddannede murer, tømrer, psykolog eller kemiker. Og mange tilsynsførende har erfaring med at føre tilsyn med asbestarbejde.

Arbejdstilsynet vurderer derfor, at de tilsynsførende har de nødvendige kompetencer til at kunne føre uanmeldte kontrolbesøg på

byggepladser og dermed også opdage ulovligt asbestarbejde.

Det høje tilsynstryk er nødvendigt. Det er derfor vigtigt, at Arbejdstilsynet fastholder sit store tilsynsfokus på asbestområdet samtidig med, at de også bruger andre virkemidler i den samlede indsats på asbestområdet fx i informationskampagner.

Jeg ser gerne, at Arbejdstilsynet får endnu bedre muligheder for at kunne reagere over for virksomheder, der overtræder asbestreglerne og udsætter deres ansatte for fare.

Det er derfor, at vi d. 24. april 1. behandlede lovforslaget i Folketinget om, at klagere frivilligt kan give samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt om arbejdsmiljøklager ophæves.

Det betyder, at Arbejdstilsynet vil kunne bruge oplysninger som fx fotos og videoer fra en klage som et led i at dokumentere en overtrædelse af arbejdsmiljøloven, når klageren har givet samtykke til det.

Det er mit håb, at et enigt Folketing vil stemme for forslaget. Det vil give Arbejdstilsynet endnu et redskab til brug for tilsynsindsatsen over for dem, der ikke anmelder asbestarbejdet, som de skal.

Eller dem som på en anden måde overtræder asbestreglerne.

Men vi er ikke i mål. Derfor har jeg, som spørger er bekendt med, indledt politiske drøftelser om mulige nye tiltag på asbestområdet. Det indledende møde var i sidste uge.

Svar på samrådsspørgsmål O

Der er siden Rigsrevisionens undersøgelsesperiode blevet iværksat en række initiativer på asbestområdet.

Blandt andet har et bredt politisk flertal indført en autorisationsordning for nedrivning af asbest. Autorisationsordningen trådte i kraft 1. januar i år, efter et enigt Folketing i foråret 2024 vedtog, at nedrivning af asbest kun må foretages af autoriserede virksomheder. Det var en markant milepæl, og der er nu over 800 autoriserede virksomheder.

Hvis en virksomhed arbejder uden den lovpligtige autorisation, kan det medføre en bøde. Bøden vil ligge på 30.000 kroner, men den kan blive større afhængig af, hvor alvorlig sagen er, og hvis der er tale om gentagne overtrædelser.

Jeg forventer helt klart, at autorisationsordningen vil medføre, at færre bliver udsat for asbeststøv.

Derudover har et bredt flertal i Folketinget netop vedtaget nye regler om entreprenørstoppet, som giver Arbejdstilsynet et ekstra værktøj. Fra næste år kan de påbyde entreprenøren at stoppe alt entreprenørens og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen.

Det skal ikke være muligt gentagne gange at bryde reglerne på byggepladser, uden at Arbejdstilsynet effektivt kan gribe ind over for det.

Entreprenørstoppet skal først og fremmest virke præventivt. Formålet er, at entreprenørerne forbedrer arbejdsmiljøet på byggepladserne for at undgå et entreprenørstop.

Hvis entreprenøren ikke efterkommer et påbud om entreprenørstop, kan det udløse en bøde på 100.000 kr.

Ud over entreprenørstoppet har Folketinget også vedtaget, at bøderne for alvorlige og gentagne overtrædelser af arbejdsmiljøloven skal forhøjes. Det bliver de allerede fra 1. juli i år.

Det betyder, at bøden til virksomhederne forhøjes, hvis overtrædelserne har en direkte risiko for sikkerheden eller sundheden. Det kan fx være sager om nedrivningsarbejde, hvor asbestreglerne konstateres overtrådt ifm. uforsvarlig håndtering af tagplader.

Derudover lancerede Arbejdstilsynet i 2024 en større informationskampagne rettet mod boligejere og håndværkere for at øge viden om, hvor asbest findes, og hvordan man som håndværker skal beskytte sig.

Jeg mener derfor, at vi med de mange initiativer og de skærpede sanktionsmuligheder har taget et vigtigt skridt på vejen i forhold til at komme efter de virksomheder, der ikke kan, eller ikke vil overholde reglerne.

Men vi er som sagt ikke i mål. Vi er i gang med politiske drøftelser om mulige nye initiativer på asbestområdet, og jeg følger løbende med i, om der opstår behov for yderligere initiativer.

Tak for ordet.